

Χάνονται εκατομμύρια γι' αποθήκευση καυσίμων

Αν δεν χρονοτριβούσαν στην κατασκευή τερματικού υγρού καυσίμων, η τσέπη των καταναλωτών θα ξαλάφρωνε

Του Πέτρου Θεοχαρίδη

Κυπριακός Οργανισμός Διατήρησης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών (ΚΟΔΑΠ), είναι ένας οργανισμός που λειτουργεί σχετικά αθόρυβα, με στόχο να εξασφαλίζει για την

Κύπρο διαρκή αποθέματα καυσίμων για 90 μέρες, με βάση τις απαιτήσεις σχετικών Οδηγιών της Ε.Ε. Αυτό γίνεται ώστε σε περίπτωση οποιασδήποτε μορφής κρίσης, να διασφαλιστεί στρατηγικά η λειτουργία κάθε χώρας μέλους. Η ανάγκη αυτή μπορεί να προκύψει είτε γιατί μια πολεμική ή άλλης μορφής κρίση εμποδίζει τον κανονικό εφοδιασμό με καύσιμα, είτε γιατί μια οικονομική κρίση διαφοροποιεί δραματικά τις συνθήκες προμήθειας. Με δύο λόγια, αυτό τον οργανισμό θα τον θυμηθούμε μόνο σε ώρα κρίσης.

Πρόεδρος του ΚΟΔΑΠ από της ίδρυσής του είναι ο Γιώργος Δημητρίου και στο Δ.Σ. συμμετέχουν εκπρόσωποι του κράτους και των εταιρειών πετρελαιοειδών. Ο ΚΟΔΑΠ δεν έχει απασχολήσει ιδιαίτερα την επικαιρότητα στα χρόνια της λειτουργίας του, γιατί εξασφάλισε έγκαιρα τα αποθέματα που απαιτούνται - αρχικά για 60 και μετά για 90 μέρες - σε σχετικά χαμηλό κόστος. Αν η υπόθεση της κατασκευής τερματικού υγρών καυσίμων προχωρούσε πιο γρήγορα και δεν χρονοτριβούσαν για χρόνια - και συνεχίζουν - οι κυβερνητικές αποφασίες για την κατασκευή του, σίγουρα, το κόστος αυτό (με το οποίο επιβαρύνονται όλοι οι πολίτες στην τελική τιμή των καυσίμων) θα ήταν μικρότερο. Δεκάδες εκατομμύρια ευρώ που έφυγαν από την Κύπρο για ενοικίαση αποθηκευτικών χώρων σε Ελλάδα και Ολλανδία, θα έμεναν στον τόπο μας. Για όλα όσα αφορούν τον ΚΟΔΑΠ μιλά στη συνέντευξη που ακολουθεί ο πρόεδρος του οργανισμού Γιώργος Δημητρίου.

ΚΟΔΑΠ: Θα αντιληφθούμε την ύπαρξη και το ρόλο του μόνο αν προκύψει κρίση

- Ποια η σημασία της διασφάλισης αποθεμάτων καυσίμων για μια χώρα; Αξίζει τον κόπο το επιπλέον κόστος της διατήρησης αποθεμάτων, με το οποίο επιβαρύνονται τα καύσιμα;

Η αξία ενός μηχανισμού έκτακτης ανάγκης δυστυχώς διαφαίνεται μόνο όταν η «έκτακτη ανάγκη» παραστεί, δηλαδή όταν δημιουργηθεί μια ενεργειακή κρίση, όπως καθορίζεται από το σχετικό νόμο και υπάρξει μερική ή ολική διακοπή της προμήθειας πετρελαιοειδών. Τότε θα ληφθούν, βέβαια, όλα τα δυνατά μέτρα εξοικονόμησης για περιορισμό της κατανάλωσης, αλλά θα κληθεί και ο

ΚΟΔΑΠ (με διάταγμα του αρμοδίου Υπουργού) να συμπληρώσει την κατανάλωση από τα αποθέματα έκτακτης ανάγκης. Πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι αν για κάποιο εξωτερικό γεγονός μειωθεί η προμήθεια σε πετρελαιοειδή κατά 20%, τα αποθέματα 90 ημερών θα μπορούν να συμπληρώνουν την κατανάλωση για 15 μήνες. Δίδεται επομένως ένα χρονικό διάστημα για να αντιμετωπιστεί η αιτία της μείωσης της προμήθειας. Το κόστος διατήρησης αποθεμάτων είναι ένα κόστος που υφίσταται η κοινωνία για να δημιουργήσει μηχανισμό απόβλυνσης των επιπτώσεων, που η διακοπή ή η περικοπή της προμήθειας ενεργειακών πόρων θα δημιουργήσει. Οι ενεργειακές κρίσεις είναι σπάνιο φαινόμενο, αλλά έτσι θα έπρεπε να είναι, γιατί κανένας μηχανισμός δεν μπορεί να αντιμετωπίσει συνεχείς κρίσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα πρόσφατης ενεργειακής κρίσης ήταν ο τυφώνας «Κατρίνα» στις

Η.Π.Α., όπου διακόπηκε η λειτουργία πολλών διυλιστηρίων και έγινε διανομή αποθεμάτων για κάλυψη του ελλείμματος ενεργειακών πόρων που δημιουργήθηκε.

- Μετά τη διασφάλιση των αποθεμάτων καυσίμων το πλέον σημαντικό, είναι η διαχείριση τους;

Με τη διασφάλιση των 90 ημερών, η αποστολή του ΚΟΔΑΠ έχει επιτελεστεί, θα έλεγε κάποιος. Είναι, όμως, εμφανές ότι η διαχείριση των αποθεμάτων αποτελεί το σημαντικότερο στοιχείο του παραπέρα έργου του ΚΟΔΑΠ. Αυτό σημαίνει:

- Ποια προϊόντα θα τηρούνται για να είναι κοντά στην εκπλήρωση της αποστολής του ο ΚΟΔΑΠ, σε περίπτωση κρίσης. Τη διασφάλιση της ποιότητάς τους και την τακτική τους ανανέωση, τις αλλαγές στις προδιαγραφές. Την προετοιμασία και την πρακτική άσκηση του μηχανισμού που θα λειτουργήσει σε περίπτωση ενεργειακής κρίσης.
- Τις αναλογίες ιδιόκτητων, εκχωρημένων και ενοικιαζόμενων αποθεμάτων.
- Τη χρηματοδότησή τους και το κόστος της.
- Την επιλογή και διαχείριση των αποθηκευτικών χώρων και του κόστους τους.

Ο ΚΟΔΑΠ ενεργεί για όλα τα πιο πάνω, ενώ θα πρέπει να εργαστεί για την υλοποίηση της νέας Ευρωπαϊκής Οδηγίας (μέχρι το τέλος του 2012).

Πώς διασφάλισε το απερχόμενο Δ.Σ. του ΚΟΔΑΠ και η διεύθυνσή του, ότι με τους χειρισμούς και τη διαχείριση που έκανε στα έτη ευθύνης του, είχαμε τη μικρότερη δυνατή επιβάρυνση στο τελικό κόστος καυσίμων στην αγορά;

Το Δ.σ. του ΚΟΔΑΠ είχε πάντα ως γνώμονά του το ύψος της επιβάρυνσης που καλείται να αναλάβει ο καταναλωτής. Η επιβάρυνση αυτή μπορεί να αναλυθεί στα επί μέρους στοιχεία του κόστους, δηλαδή κόστος αγοράς και ανανέωσης ή αναβάθμισης αποθεμάτων, αποθηκευτικά δικαιώματα, τόκοι και

κόστος λειτουργίας.

Η αποτελεσματικότητα του δ.σ., φαίνεται από το γεγονός ότι και στα δύο στάδια της εκπλήρωσης της υποχρέωσης της Κύπρου, τα τέλη που επιβλήθηκαν συγκρίνονται ευνοϊκά με άλλες συγκρίσιμες χώρες της Ευρώπης.

Οι τιμές των πετρελαιοειδών κυμαίνονται διεθνώς και ο ΚΟΔΑΠ δεν έχει έλεγχο επί αυτών. Είναι αξιοσημείωτο όμως ότι ο ΚΟΔΑΠ αγόρασε αποθέματα στα χαμηλότερα επίπεδα διακύμανσης της τιμής κατά την περίοδο που αυτά αγοράστηκαν, ενώ όλες οι αγορές έγιναν μέσω προκήρυξης διεθνών διαγωνισμών. Ο ΚΟΔΑΠ πέτυχε επίσης να έχει πολύ μικρό κόστος από την ανανέωση και αναβάθμιση των αποθεμάτων, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις παρουσίασε και σημαντικά ταμειακά πλεονάσματα από αυτές.

Για την επίτευξη χαμηλού κόστους χρηματοδότησης, ο ΚΟΔΑΠ επιδίωξε -και πέτυχε- την αξιολόγηση της πιστοληπτικής του ικανότητας από διεθνή οίκο, τους Moody's. Η επίτευξη πιστοληπτικής ικανότητας Αα3, δηλαδή ίδιας με την Κυπριακή Δημοκρατία, επέτρεψε στον ΚΟΔΑΠ να χρηματοδοτηθεί (μέσω προσφορών) χωρίς κυβερνητικές εγγυήσεις, με πολύ ευνοϊκούς όρους. Ακόμα και μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση, το κόστος χρηματοδότησης του ΚΟΔΑΠ κρίνεται πολύ ευνοϊκό. Ακόμα, το κόστος λειτουργίας του Οργανισμού διατηρήθηκε σε πολύ χαμηλά επίπεδα, δηλαδή της τάξης του 1,6% των εσόδων του.

Αναφορικά με τα τέλη αποθήκευσης και ενοικίασης αποθεμάτων, ο ΚΟΔΑΠ κινήθηκε μέσα στα πλαίσια που του επέτρεπαν οι διαθέσιμοι αποθηκευτικοί χώροι στην Κύπρο και οι διευθετήσεις της Κ. Δ. (μέσω διακρατικών συμφωνιών). Και πάλι σε όλες τις περιπτώσεις ακολουθήθηκε διαδικασία προσφορών. Κατά το 2009, εξασφαλίστηκαν καλύτερα τέλη ενοικίασης και αντικαταστάθηκαν σχετικά συμβόλαια με σημαντικό όφελος.

Ακούσαμε για σημαντική μείωση στην επιβάρυνση διατήρησης αποθεμάτων της ΑΗΚ. Πώς γίνεται αυτό και τι σημαίνει για τον καταναλωτή; Γιατί μειώθηκε το κόστος μόνο των αποθεμάτων της ΑΗΚ και όχι των άλλων καυσίμων;

Από την 1η Ιανουαρίου 2010, ο ΚΟΔΑΠ μείωσε την επιβάρυνση στην Κατηγορία III, που περιλαμβάνει το μαζούτ, από 0,99 σεντ ανά χιλιόγραμμο σε 0,55 σεντ ανά χιλιόγραμμο. Η μείωση αυτή επηρεάζει περισσότερο την ΑΗΚ ως το μεγαλύτερο καταναλωτή μαζούτ στην Κύπρο. Η συγκεκριμένη μείωση ισοδυναμεί περίπου με το 1% του κόστους του ηλεκτρισμού.

Η παραπάνω μείωση έγινε δυνατή λόγω του χαμηλού κόστους ενοικίασης αποθεμάτων μαζούτ στην Ολλανδία. Η σχετική νομοθεσία απαιτεί τον καθορισμό του τέλους του ΚΟΔΑΠ ξεχωριστά για κάθε κατηγορία καυσίμου, με βάση το κόστος διατήρησης των αποθεμάτων για την κατηγορία αυτή. Οι εξοικονομήσεις δεν αφορούσαν άλλες κατηγορίες πετρελαιοειδών και επομένως δεν επηρεάστηκε το τέλος για τις κατηγορίες αυτές.

Αγάπη στους αριθμούς και την ποίηση

Ο ΓΙΩΡΓΟΣ Δημητρίου γεννήθηκε το 1960 στη Λεμεσό και φοίτησε στο Λανίτειο Γυμνάσιο. Σπούδασε οικονομικά στο London School of Economics και στη συνέχεια απέκτησε τον τίτλο του Chartered Accountant. Εργάστηκε στον τομέα των υπηρεσιών και το βιομηχανικό τομέα και υπηρέτησε σε διάφορα Διοικητικά Συμβούλια δημοσίων και ιδιωτικών εταιρειών. Συγκεκριμένα, διετέλεσε οικονομικός διευθυντής, γραμματέας και εκτελεστικός σύμβουλος (Ανάπτυξη & Οικονομικά Θέματα) της ΚΕΟ Λτδ, μέλος της Επιτροπής του Συνεργατικού Ταμειοτηρίου Λεμεσού Λτδ, μέλος του Δ. Σ. της Αθηνά Κυπριακή Επενδυτική Λτδ, εκτελεστικός σύμβουλος της Atlantic Securities

Λτδ Κ.Ε.Π.Ε.Υ. και σύμβουλος των εταιρειών Atlantic Financial Services Ltd and Primenet Consulting Λτδ. Επίσης, διετέλεσε αντιπρόεδρος και μέλος του Δ. Σ. του Συνδέσμου Δημοσίων Εταιρειών και αντιπρόεδρος της επιτροπής Χρηματιστηρίου του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου και αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Δημοσίων Εταιρειών και είναι επίτιμος ταμίας του ΕΒΕ Λεμεσού. Υπηρέτησε ως πρόεδρος του Δ.Σ. του ΚΟΔΑΠ από της ιδρύσεώς του. Είναι μέλος των επαγγελματικών σωμάτων Institute of Logistics του Ην. Βασιλείου και American Production and Inventory Control Society. Ιδιαίτερη αγάπη του η ποίηση, έχει εκδώσει μέχρι σήμερα δύο ποιητικές συλλογές. Είναι νυμφευμένος και έχει δύο παιδιά.

Αναγκαιότητα η αποθήκευση στο εξωτερικό λόγω έλλειψης αρκετών χώρων στην Κύπρο

Σήμερα διατηρείτε αποθέματα σε Κύπρο, Ελλάδα και Ολλανδία, από τα οποία κάποια τα έχετε αγοράσει. Εξηγήστε μας αυτή τη διαδικασία αποθήκευσης αποθεμάτων στο εξωτερικό. Αυτά τα καύσιμα θα μπορούμε να τα χρησιμοποιήσουμε αν υπάρξει οικονομική ή άλλη κρίση ή αποτελούν ουσιαστικά καύσιμα που αποθηκεύουμε πολύ μακριά από την Κύπρο με σημαντικό κόστος, μόνο και μόνο γιατί έτσι αποφάσισαν οι γραφειοκρατικές διαδικασίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Ανέφερα ήδη ότι ο ΚΟΔΑΠ θεωρεί ως προτεραιότητα την αποθήκευση πετρελαιοειδών στην Κύπρο. Η αποθήκευση στο εξωτερικό αποτελεί αναγκαιότητα, μια και οι αποθηκευτικοί χώροι στην Κύπρο δεν επαρκούν για τη συμπλήρωση της υποχρέωσής μας. Η αποθήκευση στο εξωτερικό γίνεται δυνατή με διάταγμα του αρμόδιου Υπουργού και εφόσον υπάρχει σε ισχύ διακρατική συμφωνία με το κράτος-μέλος στο οποίο αποθηκεύονται τα αποθέματα.

Η αποθήκευση στο εξωτερικό, όμως, έχει και πρακτική σημασία, νοουμένου ότι ικανοποιητικά αποθέματα διατηρούνται και εντός Κύπρου. Αυτό δίδει κρίσιμο περιθώριο για επαναπατρισμό αποθεμάτων ή ανταλλαγή τους με φορτία που μπορούν να παραδοθούν στην Κύπρο.

Ο ΚΟΔΑΠ έχει περίπου το 50% των αποθεμάτων του στην Κύπρο, επομένως θεωρώ ότι υπάρχει ικανοποιητικός χρόνος επαναπατρισμού των αποθεμάτων σε περίπτωση κρίσης.

Πρέπει βέβαια να παραδεχθούμε ότι η Ευρώπη δεν έχει βιώσει μέχρι σήμερα μεγάλης κλίμακας ενεργειακή κρίση και δεν είναι δυνατό να γνωρίζουμε όλα τα πιθανά ακραία γεγονότα που μπορεί να συμβούν. Εν πάση περιπτώσει, η δημιουργία αποθεμάτων είναι μια από τις υποχρεώσεις που ανέλαβε η Κύπρος με την είσοδό της στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο ΚΟΔΑΠ να συμμετέχει στο τερματικό καυσίμων

ΜΙΛΗΣΑΤΕ επανειλημμένα για την ανάγκη καταλυτικής συμμετοχής του ΚΟΔΑΠ στο τερματικό καυσίμων που προγραμματίζεται να κατασκευαστεί στο Βασιλικό. Ποια τα οφέλη από μια τέτοια συμμετοχή;

Το Δ.Σ. του ΚΟΔΑΠ πιστεύει ότι ακρογωνιαίος λίθος της στρατηγικής διατήρησης αποθεμάτων είναι το κόστος. Παράλληλα, ο Οργανισμός εκτιμά ότι η ορθή εκπλήρωση της αποστολής του απαιτεί την παρουσία του μεγαλύτερου μέρους των αποθεμάτων του στην Κύπρο. Οι χώροι στην Κύπρο είναι περιορισμένοι και οι χώροι αποθήκευσης στο εξωτερικό έχουν υψηλό κόστος. Η λειτουργία του τερματικού πετρελαιοειδών στο Ενεργειακό Κέντρο είναι από τη μια επωφελής για τον

Έτσι θα μειωθεί το κόστος των καυσίμων

Οργανισμό και την οικονομία γενικότερα, επειδή διασφαλίζει επάρκεια χώρων αποθήκευσης στην Κύπρο και τη δαπάνη εντός της οικονομίας σημαντικών ποσών που σήμερα δαπανώνται στο

εξωτερικό, αλλά παράλληλα είναι δυνατό να αποβεί και ζημιογόνα, αν ο ΚΟΔΑΠ εγκλωβιστεί σε μια μη ευέλικτη και υψηλού κόστους δομή αποθηκευτικών χώρων. Επομένως, ο ΚΟΔΑΠ πρέπει να έχει λόγο στα θέματα των αποθηκευτικών χώρων, όντας επίσης και ο μεγαλύτερος χρήστης τους.

Αν ο ΚΟΔΑΠ δεν έχει εμπλοκή στο τερματικό πετρελαιοειδών και αυτό ανατεθεί εξ ολοκλήρου σε τρίτο ιδιωτικό οργανισμό, σε γη που απαλλοτριώθηκε από την κυβέρνηση, αυτό ισοδυναμεί με το να ενοικιάσει η κυβέρνηση σε ιδιώτες οικόπεδα, στα οποία να κτιστούν από αυτούς πολυκατοικίες, με σκοπό να ενοικιαστούν (με κέρδος) πίσω στην κυβέρνηση. Πιστεύω ότι ο ΚΟΔΑΠ είναι σε θέση να επιτύχει στο θέμα αυτό και ίσως αυτή να είναι και η μεγαλύτερη πρόκληση για το νέο του Δ.Σ.

Θα μπορούσαμε να έχουμε πιο φθηνά καύσιμα - τουλάχιστον από πλευράς κόστους διατήρησης αποθεμάτων- αν το νέο τερματικό καυσίμων είχε λειτουργήσει πιο γρήγορα;

Η καθυστέρηση στην κατασκευή νέου τερματικού πετρελαιοειδών έχει οπωσδήποτε επιπτώσεις

που επηρεάζουν τους καταναλωτές. Σημειώνω και πάλι το γεγονός ότι συνεχίζουμε να δαπανούμε σημαντικά ποσά στο εξωτερικό, ενώ αυτά θα μπορούσαν να δαπανηθούν (με όλα τα γνωστά οφέλη) στην ντόπια οικονομία. Βέβαια εδώ χρειάζεται προσοχή. Η δημιουργία τερματικού πετρελαιοειδών από μόνη της δεν είναι πανάκεια. Η σημαντικότερη παράμετρος επιτυχίας είναι ο περιορισμός του κόστους αποθήκευσης του νέου τερματικού.

Για το σκοπό αυτό χρειάζεται και σώφρων σχεδιασμός, αλλά και αξιοποίηση όλων των ευκαιριών για συνέργειες με τους άλλους χρήστες του χώρου. Σε τέτοιας μορφής έργα υπάρχει πάντα ο κίνδυνος, αν ξεφύγουν από το κριτήριο του περιορισμού του κόστους, να καταλήξει ο τόπος με ένα «λευκό ελέφαντα» ακριβών προδιαγραφών.

Για το λόγο αυτό, στην πρόταση που ο ΚΟΔΑΠ και η ΚΕΤΑΠ υπέβαλαν από κοινού στο υπουργείο Εμπορίου για το θέμα αυτό, θέμα προτεραιότητας τέθηκε η εξέταση και επικαιροποίηση των σχεδιασμών και των μελετών που έγιναν μέχρι σήμερα στο πρίσμα των σημερινών αναγκών και απαιτήσεων.

ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

*Μέρος των αποθεμάτων καυσίμων της Κύπρου εξασφαλίζεται με «ενοικίασή» τους. Τι σημαίνει αυτός ο όρος;
Ενοικίαση στην περίπτωση των καυσίμων («ticketing») είναι η υπογραφή σύμβασης, με βάση την οποία ο ενοικιάζων έχει υποχρέωση να διατηρεί τα υπό ενοικίαση αποθέματα έναντι αμοιβής σε καθορισμένους χώρους και ο ενοικιαστής έχει το δικαίωμα σε οποιαδήποτε στιγμή, κατά τη διάρκεια της περιόδου ενοικιάσεως, να απαιτήσει την αγορά τους και τη μεταφορά τους σε προορισμό που καθορίζει, στις διεθνείς τιμές που ισχύουν τη στιγμή αγοράς. Είναι περίπου μια σύμβαση που επιτρέπει την άσκηση δικαώματος προαίρεσης (option to buy) των αποθεμάτων αυτών από τον ενοικιαστή.*

Τρία μοντέλα διατήρησης αποθεμάτων στην Ευρώπη

Θα μπορούσε με μια άλλη ρύθμιση -π.χ. με νομοθετική υποχρέωση, για να εξασφαλίζει κάθε εταιρεία καυσίμων τα δικά της υποχρεωτικά αποθέματα- να κάνει αχρείαστη τη λειτουργία του ΚΟΔΑΠ;

Στην Ευρώπη σήμερα συνυπάρχουν τρία μοντέλα διατήρησης αποθεμάτων έκτακτης ανάγκης. Το μοντέλο ενός κεντρικού οργανισμού (κατά τον τύπο του ΚΟΔΑΠ), που έχει την ευθύνη διατήρησης των αποθεμάτων αυτών, το μοντέλο όπου η διατήρηση αποθεμάτων αποτελεί αποκλειστική ευθύνη των εισαγωγέων/διανομέων πετρελαιοειδών και ένα μεικτό μοντέλο με κεντρικό οργανισμό που έχει ευθύνη διατήρησης μέρους των αποθεμάτων, ενώ το υπόλοιπο αποτελεί ευθύνη των εισαγωγέων/διανομέων. Το μοντέλο ενός κεντρικού οργανισμού έχει γερμανικές ρίζες, ενώ η Αγγλία έχει υιοθετήσει

το μοντέλο διατήρησης αποθεμάτων από τους εισαγωγείς/διανομείς. Σε διάφορες χώρες υπάρχουν μεικτά μοντέλα.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθετεί και προωθεί το μοντέλο ενός κεντρικού οργανισμού και είναι αξιοσημείωτο ότι πολλές χώρες με μεικτά μοντέλα σιγά-σιγά κινούνται προς ανάθεση μεγαλύτερου μέρους των αποθεμάτων σε έναν κεντρικό οργανισμό.

Το κυριότερο πλεονέκτημα του μοντέλου κεντρικού οργανισμού είναι η διαφάνεια, τόσο στο ύψος των αποθεμάτων (που δεν αναμειγνύονται με τα λειτουργικά ή άλλα βραχυπρόθεσμα αποθέματα) όσο και στο κόστος. Το κόστος του κεντρικού οργανισμού αντανακλάται στο τέλος που επιβάλλει και μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εξέτασης και ελέγχου, ενώ όταν η υποχρέωση βρίσκεται στους ώμους των εισαγωγέων, το κόστος αυτό περιλαμβάνεται στην τελική τιμή του προϊόντος, είναι αδιαφανές και είναι δυνατό να οδηγήσει και σε υπερχρεώσεις.